

DISCURS

PRONUNCIAT EN LA VETLLADA CELEBRADA
EN LA LLIGA REGIONAL EN OBSEQUI
ALS DELEGATS DE LA UNIÓ CATALANISTA

Catalanistes:

Vosaltres, los que ab lo còr esclatant d'entusiasme; vosaltres, los que ab la decissió dels barons de la fama que un jorn emprengueren la reconquesta de Catalunya al sarrahí desde les falde dels Pirinèus, havèu vingut a Manrèsa a col·locar la primera pedra pera la reconstrucció política de nòstra Pàtria: be havèu pogut vèure que aquí vos trobaveu entre germans, y més que èntre germans, en mitj de fèrms partidaris y col·laboradors de la vòstra òbra. Si los frenètics aplausos ab que ahir y avuy han sigut acullits vòstres brillants discursos en lo saló de nòstre Consistòri, son mòstra evident de

que 'l caliu del patriotisme no s' ha pas apagat en los còrs de mos conciudadans, y que sòls necessita una bufada pera convertirse èix caliu en foguera, en flamarada patriòtica d' aquèlles que purifiquen lo que tòquen en flama; d' aquèlles que consumèixen a vòltes lo sagell del esclavatje, ensemps que rodèjen ab sa rojènca claror ab aureòla de glòria les testes dels fills de la pàtria que's desvèlla, còm quan en 1808 nòstres avis cremaren en la plassa major d' aquèsta ciutat lo paper sellat francès, vil padró d' opressió y d' ignomínia. Satisfets podèu estar al vèure còm vòstre entussiasme y vòstra decisió han trobat ressò en los pits manresans; però nosaltres hèm de sentir més que satisfacció, hèm d' estar orgullosos de que desde avuy pogam afegir una plana més de glòria en la història manresana. Per això, creyentme interpretar los sentiments dels meus compatricis, jò 'l més ínfim dels fills de Manrèsa, jò 'l darrer soldat del regionalisme catalá, m' he atrevit a ocupar aquèst llòch pera mostrarvos la nòstra satisfacció y orgull de manresans, per havèr vingut a nòstra ciutat a celebrar la primera Assablèa de la Unió Catalanista, fentho especialment en nòm del SET-

MANARI CATALÀ, que serva aquí la bandera del catalanisme.

Quant fa 33 anys se inaugura la restauració dels Jòchs florals, quan lo Gayter del Llobregat, aixís com lo primer can de l'oreneta nos anuncia la tornada del bon temps, feu la primera albada a la nova primavera de la llengua catalana, remembraren los catalans, que, malgrat la opressió de un sigle y mitj, encara tenien patria perquè tenien llengua; puig aquesta es la senyal de que un poble viu, ja que es l'expressió de la seva ànima, y l'ànima, com nos deya ahir lo Sr. Picó y Campamar, no mor a tall d'espasa. ¿Qui hauria predit allavors que la mateixa generació que en l'aurada de sa vida exhala tendres planys d'anyoransa per un passat glorios, amargues queixes de dolor per un present d'esclavitut, però fondos sospirs d'esperansa en l'esdevenir, havia de veure a la posta de sa mateixa vida, com la nova generació no s'accontentava ja ab planys d'anyoransa, ab queixas de dolor y esperansats sospirs, sinó que a l'ombra dels llorers que produhí un renaixement literari sens exemple, obria 'ls fonaments pera reconstruir

lo casal de la pàtria, en mal hora enrunat per les bombes del despotisme francès disparades per Felip V? Aquells venerables mestres, de testes tantes vòltes coronades pel llorer y avuy platejades pels anys, al pulsar les tres còrdes de l' arpa, no sospitaren tal vòlta que tocavan lo còr d' un pòble que permaneixia enervat per la pèrdua de sang vessada en defensa de sos drèts, y al prodigarli pera assadollar son decaigut esperit les gestes d' unes generacions d' hèroes y gegants, la reacció fou imponent: los nets han sentit bullir en llurs vènes la sava ardorosa dels avis, han esmentat que portaven un jou que 'ls privava d' alzar lo front davant del butxí que 'ls assotava, ¡lo front que sos antepassats duyen ben alt y cobèrt davant de son Rey! Per això perquè 'ls poètes donaren consciència al pòble català de sa dignitat trepitjada, ha volgut enaltirla; per això perquè li han retret que fou y ha vist que no era, s' ha proposat tornar a ser; per això perquè li han ensenyat que un temps tingué vida esplèndida, gloriosa y lliure, y s' ha vist subjecte, al costat d' uns germanastres, que xuclantli la sang, li perdonaven ab mirada burlesca l' últim alè de sa existència,

forcejant frenètic sos grillons, ha exclamat:

No captèm lo dret de viure,
dret que no 's compra ni 's vèn;
pòble que merèix ser lliure
si no li donan, s' ho prèn!

Y quant se n' ha fet de camí, bòn Deu!
y quin encoratjament tenim per fer lo
que encara 'ns manca! Però que 's farà
no 'n dubtam, millor no 'n podèm dubtar.
Anèu repassant la història de nòstre re-
naixement desde son principi, que vos he
retret, y may veurèu que haja reulat un
pas: sempre ha anat avansant, avansant
al impuls d' un patriotisme creixent, fins
al punt en que 'ns trobam. ¿Y ara s' hau-
ria de detenir? No 's detura la sava que
baix l' influència del sòl de mars, s' enfila
desde la tèrra als últims tronchs del ar-
bre, esclatant al fi en saborosos fruyts. Y
quins fruyts los del nòstre arbre..! que
dolsos per un pòble que recòbra la lliber-
tat! que amarchs per una rassa d' opre-
ssors, pera quins sòna la hòra de la jus-
tícia!

Despres d' havèr despertat los cants de
nòstres poètes lo patriotisme de molts

fills de nòstra Catalunya, hèm fet un gran pas reunintlos aquí pera donarnos l' abressada de germanor, pera formar lo llas que 'ns ha d' unir, còm ha dit aquesta tarde mon coral amich Verdaguer, pera empèndre la gran creuada de reconquistar pam a pam nòstra pàtria als traficants que 'ns la tenen seqüestrada. Y aixó s' ha vingut a fer precisament a la ciutat de les reconquistes. ¡Deu nos dónqui tan bòna sòrt còm als guerrers del comte Borrell y als manresans del any vuyt.

.....

D' avuy en avant, lo catalanisme tindrà un programa ab lo projecte de Constitució, programa del que devèm convertirnos tots en apòstols. Y tingam ferma esperança de que èix programa ha de ser ben acullit, perque si be es cèrt que, per gran sarcasme, hi ha alguns catalans que 's ruborisen de dirse catalanistes, que vòl dir partidari de les còses de casa nòstra, y en cambi ostenten ab cèrt orgull la vergonyosa filiació a algun d' aquèts partits, quals fets signifiquen explotació descarada del pais; no obstant, la gent que treballa no pòt mènens d' escoltarnos esperansada. Perquè 'l pagès y l' industrial

que despres de amarar ab sos suors les èynes del ofici, vèuhen insuficient lo fruyt de son penos treball, no ja pera guanyar lo pa de la família, sinó pera portar lo plat que s' els exigèix al succulent *banquete* dels que 'ns govèrnen y menjen viandes exquisides tot l' any, y van perfumats y en cotxe, quan l' industrial y 'l pagès tal vòlta no tenen pa a taula y les seves dònes y fills van apedassats; perque 'ls que conèixen fins per la sombra aquèts modèrns aucells de rapinya, que ixen de la pestilencial còva del centralisme en forma de comissionats d' aprèmis, y tròben que se 'ls regatèja un camí pera extrèure sos productes, ò 's permanèix impassible davant de ses reclamacions per una mida ruïnosa; aquèixos, senyors, no pòden mènus de vèure l' únich remèy a sa dissòrt en nòstres doctrines regionalistes, puig son los primers en sentir que 'ls mals de Catalunya provenen de ser governada per gent que no sòls no 'ns conèix, sinó que 'ns aborrèix, que estima la unitat nacional no més en quant significa 'l mèdi de tenirnos subjectes a sa explotació. Y esperèu confiadament que 'ls nòstres partidaris serán nombrosíssims, perquè aquí tothòm es explotat, perquè

aquí fins les ànimes del Purgatòri han de contribuir ab lo 12 per cent del valor de sos sufragis, a saciar als famolènchs cuchs que corsèquen nòstra pàtria.

Tinch d' acabar senyors, per no abusar mès de vòstra benevolènsa. En nòm del SETMANARI CATALÀ felicito coralment a tots los catalanistes que han vingut a honrar nòstra ciutat ab motiu de la primera Assablèa, fent vòts ab ells pera que 'l dia en que pogam esborrar lo últim signe del despòtich centralisme de nòstra Catalunya; lo dia en que 'ns torni a eixir lo sòl que se 'ns pongué l' 11 de septembre de 1714, y a sa claror omplir la blanca làpida de la Lliga de Catalunya, dia que Deu fassa no siga molt llunyá, pogáu venir també aquí a Manrèsa a celebrar les primeres Corts catalanes, ja que vos hi havèu vingut a donar lo primer abras de germanor còm a soldats del Catalanisme.

Y un prech faré encara als indivíduos de la Unió, y es que sempre s' inspirin en l' esperit de nòstres avis, perquè, còm nos ha dit a la tarde 'l Sr. Guimerá, devèm descobrir los fonaments del antich casal de nòstra pàtria pera reedificarhi 'l nòu. Y en èixos fonaments, es pedra angular la Fè, puig lo verdader patriotisme sense

ella es inconcebible; millor encara, es estèril. No puch entretenirme en provar aquesta afirmació; però, senyors, hèm vist predicar moltes utopies, molts sistemes a descreguts, y passarse molt per la boca lo patriotisme; y hèm vist a èixos mateixos descreguts iluminar la guillotina ab la tèya incendiària, y ab lo picòt revolucionari anar arrasant nacionalitas per Europa darrera del gran dèspota del sigle: però quan la Pàtria ha necessitat de la sang de sos fills, hèm vist sostenir una lluyta de set sigles, desde Otger en los Pirinèus al gran Jaume davant de València; desde Pelayo als Reys Catòlics, a l'ombra de la Crèu santa; hèm vist morir a un Casanòvas entre 'ls plèchs del penó de Santa Eulària, y hèm vist als catalans del Bruch implorar los auxiliis de la Vèrge abans de eixalar l' àliga francesa.

Siga, dònchs, ara y sempre nòstre crit de lluyta, lo mateix de nòstres germans de desventura que a Polònia vestèixen aquèst any de dòl per la pèrdua de sa autonomia: ¡Deu y llibertat!

26 de Mars de 1892